

Отруєні

Він рівно настільки випив і при тому був настільки знайомий з цим домом, що зміг вибратися на кухню сам, буцімто по лід, а насправді — щоб трохи протверезіти; все ж він не був до такої міри другом сімейства, щоб відключитися на дивані у вітальні. Залишав він веселе товариство цілком добровільно: компанія біля піаніно співала «Stardust», господиня вела поважну розмову з молодиком із тонкими прозорими окулярами й печальним ротом; обережно вийшов крізь їдальню, де на твердих стільцях розсілося людей четверо-п'ятеро, щось негучно обговорюючи між собою; двері кухні від його дотику різко відчинились, і він усівся коло білого емалевого столика, що був чистий і холодив руку. Поставив склянку на золотий кружок серед зелених візерунків і підняв погляд: з того боку столу на нього оцінювально дивилася дівчина.

— Привіт, — сказав він. — Ти дочка?

— Я Ейлін, — відповіла вона. — Так.

Дівчина здалася йому якоюсь мішкуватою, безформною; ну й одягаються ж дівчата зараз, туманно подумав він; волосся заплетене у дві косички, вигляд юнацький, свіжий і не пишно вбраний; светр у неї був якийсь фіолетовий, а волосся темне.

— Голос у тебе приємний, тверезий, — сказав він і зрозумів, що таких речей взагалі-то юним дівчатам не кажуть.

— Я саме пила каву, — сказала вона. — Може, і вам зробити?

Він ледь не розсміявся від думки: це ж вона гадає, що дуже розумно й правильно поводитьсь з невихованим п'яним чоловіком.

— Дякую, — сказав він. — Каву буду.

Зусиллям постарався сфокусувати погляд; кава була гаряча, і коли дівчина поставила чашку перед ним, сказавши: «Гадаю, вам підійде без молока», — він підставив обличчя під пару, щоб потрапила в очі, сподіваючись, що від того в голові проясниться.

— Схоже, гарна вечірка там, — без особливого бажання долучитись мовила вона. — Всі, мабуть, веселяться.

— Гарна, — відказав він і почав пити, обпікаючись кавою; хотілося, щоб дівчинка знала, що допомогла йому.

Перед очима перестало плити, він усміхнувся їй: — Мені вже краще. Завдяки тобі.

— Певне, в тій кімнаті жарко, — заспокійливо мовила вона.

Тоді він засміявся вголос; вона насупила брови, але він зрозумів, що вона йому це вибачає; вона сказала:

— Нагорі було так жарко, що я подумала, може, піти туг посидіти.

— Ти спала? — запитав він. — Ми тебе розбудили?

— Я робила уроки, — сказала вона.

Він знову на неї поглянув, уявив серед старанного записування теми уроку, потертих зошитів і пересміювань між пальцями.

— Ходиш у школу?

— Випускаюся цього року, — здається, вона почекала, що він щось на це скаже, а тоді повела далі: — Рік пропустила через запалення легень.

Йому важко було придумати, що сказати далі (запитати про хлопців? про баскетбол?), тож вдав, що прислухається до якихось далеких звуків перед будинком.

— Гарна вечірка, — туманно висловився він.

— Напевне, вам подобаються вечірки, — сказала вона.

Він отетеріло дивився в порожню чашку. Напевне, йому таки подобаються вечірки; вона промовила ці слова децю

здивовано, наче після цього він мав би виявити захоплення гладіаторськими боями з дикими звірами чи самотнім божевільним вальсуванням по садку. Та я майже вдовічі за тебе старший, дівчинко, подумав він, але не так давно й сам робив домашні завдання...

— У баскетбол граєш? — запитав він.

— Ні, — відказала вона.

З роздратуванням він усвідомив, що вона прийшла на кухню першою, що вона в цьому домі мешкає, тож треба підтримувати розмову.

— А що за завдання? — спитав він.

— Пишу твір про майбутнє світу, — сказала вона і всміхнулася. — Правда, по-дурному звучить? По-моєму, безглузда тема.

— Там, на вечірці, саме про це говорять. Ось тому, зокрема, я на кухню й прийшов.

По очах було видно: вона не вірить, що причина в цьому, тож він швидко запитав:

— І що ж ти пишеш про майбутнє світу?

— Сумніваюся, чи справді у світу є особливе майбутнє, — відказала дівчина. — Принаймні з огляду на те, що робиться зараз.

— Зараз цікавий час, щоб жити, — промовив він, ніби так і не виходив з вечірки.

— Ну, якщо подумати, — сказала вона, — ми ж і раніше могли б про це здогадатися: хіба не видно було?

Якусь хвилину він дивився на дівчину; та спрямувала неуважний погляд на світлий носак шкіряної туфлі на шнурках, погойдувала ногою, не зводячи погляду з туфлі.

— Справді страшний той час, коли дівчина в шістнадцять повинна думати про таке.

За моїх часів, ледь не пожартував він, дівчата думали тільки про коктейлі й хлопців.

— Мені сімнадцять, — вона підвела погляд і знов йому всміхнулася. — Це велика різниця.

— За моїх часів, — із зайвим притиском вимовив він, — дівчата думали тільки про коктейлі й хлопців!

— Частково в цьому й біда, — серйозно відповіла йому вона. — Якби людям справді, щиро було страшно, коли ви були молоді, сьогодні все не було б так погано.

Він дещо переграв, йому не хотілося говорити аж таким тоном («За моїх часів!»), і він відвів очі, ніби демонструючи отаку напівзацікавленість, із якою дорослі поблажливо розмовляють з дітьми:

— Ну, ми вважали, що нам страшно... Гадаю, всі діти в шістнадцять — сімнадцять! — вважають, що їм страшно. Це частина цієї стадії становлення особистості, як і захоплення хлопцями.

— Я все намагаюся зрозуміти, що ж буде, — вона говорила дуже тихо, чітко, дивлячись повз нього в якусь точку на стіні. — Чомусь мені здається, що спочатку зміє церкви, навіть раніше за Емпайр-Стейт-Білдинг. Потім — великі багатоквартирні будинки понад річку, вони поволі сповзуть у воду разом з людьми. І школи — може, просто серед уроку латини, поки ми будемо читати Цезаря, — вона перевела погляд на його обличчя, і в тому погляді були водночас збудження і заціпеніння. — Щоразу, коли ми починаємо читати який-небудь розділ із Цезаря, я питаю себе: а може, його ми вже не дочитаємо? Може, ми на уроці латини будемо останніми на світі людьми, які читали Цезаря?

— Це було б навіть непогано, — жартівливо зауважив він. — Пам'ятаю, я страх не любив Цезаря.

— Гадаю, за ваших часів усі не любили Цезаря, — прохолодно відказала вона.

Він хвильку почекав і сказав:

— Мені здається, для тебе це трохи нерозумно — забивати собі голову такими похмурими дурницями. Купи собі журнал про кіно й заспокойся.

— Я тоді зможу взагалі яких завгодно журналів набрати, — все тим самим тоном продовжила вона. — Метро провалиться, розумієте, кіоски з пресою всі розчавить.

Хочеш — цукерок собі набери, хочеш — журналів, помади, штучних квітів зі «Все по 5 і 10 центів», а сукні з великих крамниць будуть валятися просто на вулицях. І шуби.

— Ну, в алкогольних крамницях, сподіваюся, теж двері винесе, — сказав він, уже потроху дратуючись. — Я б тоді зайшов, взяв собі ящик бренді й більше нічим би не турбувався.

— Всі заклади перетворяться на купи каміння, — говорила вона, і далі дивлячись на нього палючими очима. — Тільки от якби можна було знати, коли настане ця хвилинка.

— Буде видно, — відказав він. — Куди люди — туди і я. Там розберуся.

— Потім усе зміниться, — сказала дівчинка. — Усе, що робить світ таким, як він є зараз, зникне. Настануть нові правила, новий спосіб життя. Може, закон заборонятиме селитися в будинках, щоб ніхто нічого не приховував від інших, побачимо.

— Може, закон зобов'яже всіх сімнадцятирічних дівчат вивчати в школі здоровий глузд! — сказав він, встаючи.

— Не буде шкіл, — сухо відповіла вона. — Ніхто нічого не вчитиметься. Щоб знову не дійти до такого, як зараз.

— Он як, — злегка засміявся він. — Цікава в тебе вишла версія. Шкода, що я цього не застану.